

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Rijkswaterstaat

Visiedocument Zoute Bagger

maart 2006

Colofon

Uitgegeven door: Rijkswaterstaat, Rijks Instituut voor Kust en Zee /RIKZ

Rapportnummer: RIKZ/2006.004

Datum: maart 2006

Auteur: Directoraat-Generaal Water Peter van Zundert

Opgemaakt door: Rijksinstituut voor Kust en Zee / RIKZ
C.A. Schipper en A. Sandee

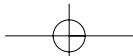
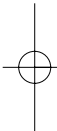
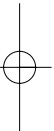
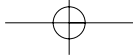
Projectnaam: Waterbodembeleid

Vormgeving: Quantes, Rijswijk

Druk: Quantes, Rijswijk

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Leeswijzer	4
2.	Huidig beleid	7
2.1	Algemeen	7
2.2	CTT	7
2.2.1.	Rol bioassays	8
2.2.2.	Tributyltin	8
2.2.3.	Evaluatie CTT	8
2.3	Level playing field	9
2.4	Wvo en Wvz	9
3.	Relevante ontwikkelingen	11
3.1	Algemene Kabinetsdoelstellingen	11
3.1.1.	Deregulering	11
3.1.2.	Decentralisatie	11
3.1.3.	Lastenvermindering	11
3.2	Beleidsvernieuwing (water)bodem	11
3.2.1.	Toepassing grond en bagger	12
4.	Streefbeeld zoute bagger	15
4.1	Streefbeeld	15
4.2	Aansluiting Europees beleid	16
4.3	Beheerspoor	16
4.4	CTT	17
4.5	Level playing field	17
5.	Randvoorwaarden streefbeeld	19
5.1	Duurzaamheid	19
5.2	Agenderende werking	19
5.3	Eenvoudig regelgevingsinstrumentarium	20
6.	Afronding	21

1. Inleiding

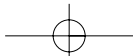
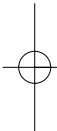
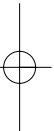
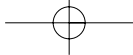
.....

Op 5 juli 2004 is in de Staatscourant de Chemie-Toxiciteit-Toets (CTT) gepubliceerd als nieuw beoordelingssysteem voor de verspreiding van baggerspecie in zoute wateren. Daarbij is een integrale toekomstvisie aangekondigd op het omgaan met sediment in de Nederlandse mariene kustwateren. Mede met het oog op deze toekomstvisie is in de Staatscourant vastgelegd dat de CTT wordt geëvalueerd.

De ontwikkeling van de toekomstvisie en in samenhang hiermee de evaluatie van de CTT vormen de scope van het project 'Integrale Toekomstvisie Zoute Bagger'. In het bijbehorende projectplan is aangegeven dat als eerste (deel)product een visiedocument wordt opgesteld. Het voorliggende document geeft hier invulling aan in de vorm van een streefbeeld voor het omgaan met baggerspecie in het mariene milieu. Daarbij wordt verkend wat de mogelijkheden zijn tot aansluiting bij het project 'Grond en Bagger', mede gezien vanuit de ontwikkelingen in het kader van de Integrale waterwet.

1.1 Leeswijzer

Het visiedocument is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 2 geeft een korte weergave van het huidige verspreidingsbeleid. De relevante ontwikkelingen op het gebied van beleid en regelgeving worden geschetst in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 presenteert vanuit deze ontwikkelingen het streefbeeld voor het omgaan met sediment in het mariene milieu. Daarbij wordt ook ingegaan op de rol van de CTT. Hoofdstuk 5 gaat oriënterend in op de randvoorwaarden die vervuld moeten worden voor de daadwerkelijke realisering van het streefbeeld. Hoofdstuk 6 geeft een resumé en legt de relatie met de toekomstvisie.

2. Huidig beleid

2.1 Algemeen

Jaarlijks wordt voor het op diepte houden van de Nederlandse zeehavengebieden gemiddeld 25 miljoen kubieke meter sediment gebaggerd. Ongeveer 5 tot 7 procent van deze baggerspecie wordt gecontroleerd geborgen; het overige deel wordt verspreid in het mariene milieu.

Regulering van de verspreiding van baggerspecie in het mariene milieu geschiedt aan de hand van vergunning- c.q. ontheffingverlening op grond van respectievelijk de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo: Zeeuwse Delta, Waddenzee) en de Wet verontreiniging zeewater (Wvz: Noordzee). Rijkswaterstaat treedt namens de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat op als bevoegd gezag.

2.2 CTT

Voor de beoordeling of de verspreiding van een bepaalde partij baggerspecie aanvaardbaar is, wordt gebruik gemaakt van de CTT. Voldoet de kwaliteit van de partij baggerspecie niet aan de criteria van de CTT dan mag deze niet in het mariene milieu worden verspreid. De CTT bestaat uit een combinatie van chemische en biologische beoordelingscriteria.

De chemische beoordelingscriteria zijn voorzien van (dis)kwalificerende normen. Daarbij mogen niet meer dan 2 niet-prioritaire stoffen de bijbehorende normen met maximaal 50% mogen overschrijden zonder dat sprake is van diskwalificatie van de betreffende partij baggerspecie. Dit houdt in dat de betreffende partij baggerspecie in dit geval toch in het mariene milieu mag worden verspreid.

Baggerspecie depot "De Slufter"
op de Rotterdamse Maasvlakte

2.2.1. Rol bioassays

Omdat het zeer bewerkelijk is om alle potentiële probleemstoffen in baggerspecie te analyseren en van normstelling te voorzien, is in de CTT een drietal bioassays opgenomen. Hiermee wordt de (gecombineerde) toxiciteit van de baggerspecie bepaald. Ten tijde van publicatie van de CTT in de Staatscourant was voor de bioassays geen representatieve dataset van voldoende omvang voorhanden. Bovendien was verdergaande protocolisering en certificering nodig voor uniforme en betrouwbare analyses van de bioassays. Daarom is vooralsnog afgezien van het verbinden van (dis)kwalificerende normen aan de bioassays. Volstaan is met een meetverplichting en een signaleringsfunctie: bij overschrijding van de signaleringswaarden dient nader onderzoek te worden uitgevoerd naar de oorzaak van de overschrijding.

2.2.2. Tributyltin

Van de chemische stoffen waarop de verspreidbaarheid van baggerspecie wordt beoordeeld vormt tributyltin (TBT) de grootste probleemstof. TBT is een zeer milieuschadelijke stof die (onder meer) gebruikt wordt in verven op zeeschepen om aangroei te beperken. Vanwege deze milieuschadelijkheid is vanuit de International Marine Organisation (IMO) een verdrag tot stand gebracht dat het gebruik van TBT op zeeschepen verbiedt. De operationalisering van het verdrag wacht momenteel op ratificering door voldoende lidstaten. Vooruitlopend hierop is bij EU-verordening vanaf 2003 het gebruik van TBT op zeeschepen in EU-lidstaten verboden. Vanwege deze internationale ontwikkelingen zal op termijn de TBT-belasting van het mariene milieu worden teruggedrongen.¹

2.2.3. Evaluatie CTT

De publicatietekst van de CTT kondigt de ontwikkeling aan van een integrale toekomstvisie op het omgaan met sediment in mariene watersystemen en mede met het oog hierop, de evaluatie van de CTT. De evaluatie dient uiterlijk in juli 2006 beschikbaar te zijn en heeft betrekking op de volgende aspecten:

- De bevindingen vanuit de uitvoeringspraktijk van de CTT met het oog op de rol van bioassays (zie paragraaf 2.2.1); hierbij wordt ook in ogenschouw genomen of de nu gehanteerde bioassays in voldoende mate een vangnetfunctie kunnen vervullen bij de detectie van 'nieuwe-stoffenproblematiek';
- De Kaderrichtlijn Water om tot komen tot terugdringing van de belasting van watersystemen met prioritair gevaarlijke stoffen, prioritare stoffen en overige relevante stoffen zodat de kwaliteitsdoelstellingen en de ecologische doelstelling van de Kaderrichtlijn Water kunnen worden gerealiseerd;
- Ontwikkelingen in het kader van het IMO-verdrag ter beëindiging van het gebruik van TBT in verven op scheepshuiden en hiermee samenhangend, de mogelijkheden tot aanscherping van de TBT-normering (zie paragraaf 2.2.2);
- De ontwikkeling van een duurzame, integrale toekomstvisie op het omgaan met marien sediment. Deze toekomstvisie kan consequenties hebben voor (de rol van) beoordelingssystemen als de CTT.

Noten

¹ Het is zaak om bij het TBT-verbod de milieu-impact van vervangende scheepshuiden te betrekken omdat anders het risico bestaat dat het bereikte milieuvoordeel weer (deels) teniet wordt gedaan.

2.3 Level playing field

Level playing field betreft een algemeen kabinetsuitgangspunt. Dit houdt in dat het bedrijfsleven door wijzigingen in beleid, wet- en regelgeving ten opzichte van het buitenland niet in een nadeliger concurrentiepositie mogen worden gebracht.

Geprojecteerd op het mariene verspreidingsbeleid betekent dit dat de baggerkosten voor zeehavenbedrijven vanwege de introductie van de CTT niet significant mogen toenemen.

Trendbreuk

Kostenverhoging voor zeehavenbedrijven hangt nauw samen met (veranderingen in) de bestemming van de baggerspecie die vrijkomt bij het op diepte houden van de zeehavengebieden. De CTT mag derhalve niet leiden tot een significante toename van de hoeveelheden baggerspecie die niet in het mariene milieu verspreid kunnen worden (geen trendbreuk). Aan het storten en/of verwerken van baggerspecie zijn immers substantieel hogere kosten verbonden dan aan het verspreiden van baggerspecie.

De TBT-normering vormt de sleutel bij het voorkomen van een trendbreuk in de te verspreiden hoeveelheden baggerspecie in het mariene milieu. De overige (dis)kwalificerende stoffen zijn veel minder bepalend voor de bestemming van de baggerspecie omdat deze veelal in aanvaardbaar lage concentraties voorkomen.

De TBT-gehalten variëren aanzienlijk in het mariene milieu en zijn met name verhoogd in de Waddenzee en de Zeeuwse Deltawateren. Daarom is voor de TBT-normering uitgegaan van een range, waarbij de ondergrens aansluit bij de TBT-gehalten die voorkomen langs de Noordzeekust en de bovengrens bij de TBT-gehalten in de Waddenzee en de Zeeuwse Deltawateren.² Op deze manier is voor het bevoegd gezag maatwerk mogelijk door in haar beschikkingen binnen deze range een zodanige TBT-norm vast te stellen dat trendbreuken zoveel mogelijk worden voorkomen.

2.4 Wvo en Wvz

Voor het verspreiden van baggerspecie in het mariene milieu verleent Rijkswaterstaat vergunning op grond van de Wvo dan wel ontheffing op grond van de Wvz. Hiermee is een proceduretijd gemoeid van 6 maanden (exclusief eventuele procedures voor de Raad van State).

De ontheffingen ex Wvz worden momenteel voor maximaal 2 jaar verleend; de vergunningen ex Wvo veelal voor langere tijd. Bij de ontheffing- c.q. vergunningaanvragen wordt informatie gevoegd over de te verspreiden baggerspecie. Deze heeft betrekking op:

- De hoeveelheden te baggeren en te verspreiden baggerspecie;
- De kwaliteit van de baggerspecie;
- De bestemming van de baggerspecie;
- *Alleen bij de Wvz:* een onderbouwing van de noodzaak tot verspreiden van de baggerspecie en de maatregelen die zijn of worden getroffen om verontreiniging van de baggerspecie tot een minimum te beperken.

Noten

² De bovengrens voor TBT is afgestemd op de Duitse TBT-norm, mede vanwege het uitgangspunt van level playing field.

.....
Door internationale afspraken zullen
op termijn de TBT-belasting uit
scheepverf de gevolgen voor het
milieu terugdringen

3. Relevante ontwikkelingen

.....

Vanuit het (water)bodembeleid is sinds enkele jaren een aantal relevante ontwikkelingen in gang gezet die enerzijds aanhaken bij algemene doelstellingen van het Kabinet en anderzijds specifiek betrekking hebben op de 'beleidsvernieuwing bodem en waterbodem'.

3.1 Algemene Kabinetsdoelstellingen

De algemene Kabinetsdoelstellingen waarbij de beleidsvernieuwing bodem en waterbodem aanhaakt betreffen deregulering, decentralisatie en lastenvermindering.

3.1.1. Deregulering

Deregulering moet leiden tot vermindering van de veelheid aan regels die burgers en bedrijfsleven (onnodig) beperken in hun handelings-vrijheid: overbodige regels moeten worden geschrapt, samenhangende regels samengevoegd en nut en noodzaak van nieuwe regels moeten goed worden onderbouwd. Deregulering impliceert tevens meer verantwoordelijkheden voor burgers en bedrijfsleven.

3.1.2. Decentralisatie

Decentralisatie houdt in dat het Rijk niet alles centraal afregelt tot in de lokale periferie, maar decentrale overheden (mede)verantwoordelijk maakt voor de invulling van het uitvoeringsbeleid.

3.1.3. Lastenvermindering

Deregulering voorkomt onnodige regels en dus onnodige lasten voor burgers en bedrijfsleven. Dit moet er onder meer aan bijdragen dat de concurrentiepositie van het bedrijfsleven ten opzichte van het buitenland verbetert.

3.2 Beleidsvernieuwing (water)bodem

De genoemde Kabinetsuitgangspunten worden momenteel geïntegreerd in de beleidsvernieuwing van het (water)bodembeleid. Zo verandert conform de Beleidsbrief Bodem de rol van het Rijk van een in hoofdzaak regulerende zoals nu, naar een meer faciliterende rol. Zij beperkt de vaststelling van generiek werkende regels en biedt decentrale overheden ruimte voor gebieds- en functiespecifiek maatwerk. Zij faciliteert decentrale overheden met kennis en advies en schept randvoorwaarden voor een betere aansluiting tussen enerzijds bodembeheer, waterbeheer en ruimtelijke ordening en anderzijds bodempreventie, bodembeheer en bodemherstel/-sanering.

De doelstelling van deregulering uit zich bijvoorbeeld in de toekomstige inbouw van de Wet bodembescherming in de Wet milieubeheer en de Integrale Waterwet.

Daarbij wordt vanuit VROM gewerkt aan de Wet omgevingsvergunning die tevens de vergunning- en/of ontheffingstelsels van de Natuurbeschermingswet, de Flora- en Faunawet, de Monumentenwet, de Wet ruimtelijke ordening en de Woningwet incorporeert. De Integrale waterwet integreert naast het waterbodembelasting en de waterbodemsanering uit de Wbb tevens de bestaande waterwetgeving (Wvo, Wvz, Wet beheer rijkswaterstaatwerken en dergelijke).

De vele regels die betrekking op de 'droge' en 'natte' toepassing³ van grond en bagger zoals het Bouwstoffenbesluit, de Wvo (en mogelijk de Wvz), de Wet milieubeheer en de diverse vrijstellings-, gedoog- en ontheffingsregelingen die hierop steunen worden vanuit deze dereguleringsoperatie vervangen door één regelgevingskader voor grond en bagger.

Europees beleid

De beleidsvernieuwing (water)bodem wordt ook benut om het Nederlandse (water)bodembeleid beter te laten aansluiten bij het Europese beleid op het gebied van water, bodem, milieu en natuur (zie verder paragraaf 4.2).

3.2.1. Toepassing grond en bagger

De toepassing van grond en bagger wordt momenteel, evenals de toepassing van andere bouw(grond)stoffen, in hoofdzaak geregeld vanuit het Bouwstoffenbesluit (Bsb). Het Bsb is mede gebaseerd op het voorzorgprincipe van de Wet bodembescherming en stelt eisen aan de toepassing van bouwstoffen om bodem- en (grond)water-verontreiniging te voorkomen. Hiermee wordt invulling gegeven aan het preventiespoor van het bodem- en waterbeleid. Het preventiespoor ziet op de aanpak van (potentiële) bronnen van verontreiniging die in de weg staan aan een duurzaam milieubeheer.

Herziening Bsb

Momenteel wordt het Bsb fundamenteel herzien. Voor de toepassing van grond en bagger wordt een apart beleids- en regelgevingskader ontwikkeld. De werkingssfeer van het herziene Bsb beperkt zich daarmee tot de toepassing van de overige bouw(grond)stoffen.⁴

Deze bouwstoffen kunnen toegepast worden voor zover voldaan wordt aan generieke productnormen. Hiermee wordt aangehaakt bij het productenbeleid en invulling gegeven aan het preventiespoor (het voorkomen van milieuverontreiniging). Het preventiespoor moet er aan bijdragen dat grond en bagger die vrijkomen bij grondverzet respectievelijk baggerwerk van een dusdanige kwaliteit zijn/worden dat deze niet langer in de weg staat aan nuttige toepassing c.q. verspreiding in het milieu.

Noten

³ Onder het toepassen van baggerspecie wordt mede begrepen het verspreiden c.q. 'op de kant zetten' van baggerspecie.

⁴ De overige bouw(grond)stoffen onderscheiden zich van grond en bagger in de zin dat zij de resultanten zijn van productieprocessen. De kwaliteit is hiermee beïnvloedbaar. Dit geldt niet voor grond en bagger waarbij het gaat om ontgraven (natuurlijk) milieucompartment. Grond en bagger kunnen als natuureigen materiaal weer onderdeel van de bodem worden, dit in tegenstelling tot de overige bouw(grond)stoffen.

Beleidskader grond en bagger

Het nieuwe beleids- en regelgevingskader voor grond en bagger haakt niet langer aan bij het preventiespoor, maar gaat onderdeel uitmaken van het bodembeheer. Bij de toepassing van grond en bagger gaat het immers niet om de toevoeging van nieuwe milieubelasting zoals dat het geval kan zijn bij de andere bouw(grond)stoffen, maar om het verplaatsen van bestaand milieucompartiment in de vorm van (water)bodems. Voor zover deze milieucompartimenten in meer of mindere mate verontreinigd zijn, betreft het dus de verplaatsing van verontreiniging die zich reeds in het milieu bevindt. Anders gezegd: beleidsmatig maakt de toepassing van grond en bagger onderdeel uit van het bodembeheerspoor en niet van het bodem-preventiespoor zoals de toepassing van overige bouw(grond)stoffen. Bij bodembeheer zijn instrumenten zoals generieke en functie-onafhankelijke normen minder relevant en is juist behoefte aan gebieds- en functiegericht maatwerk, ook met het oog op voorgestane ruimtelijke ontwikkelingen in het betreffende gebied en de hierop afgestemde kwaliteitsambities.

Generiek en gebiedsspecifiek kader

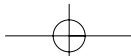
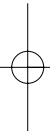
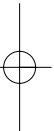
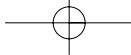
Het nieuwe beleidskader voor grond en bagger bestaat uit een generiek en een gebiedsspecifiek kader. Het generieke kader formuleert onder meer een bovengrens voor de toepassingsmogelijkheden van grond en bagger als bodem, borgt het 'stand-still-beginsel' en stelt uniforme, landelijk werkende regels aan de toepassing van grond en bagger in 'werken'.⁵ Het generieke kader is van toepassing totdat de betreffende bodem- of waterbeheerder in een bodem- c.q. waterbeheerplan een gebiedsspecifiek kader heeft vastgelegd.⁶

Vanuit het gebiedsspecifieke kader worden de (generieke) toepassingsmogelijkheden van grond en bagger als bodem toegesneden op de locale of regionale situatie. Hierdoor kan via gebiedsgericht maatwerk een juiste balans worden gevonden tussen het belang van een goede bodembescherming en het belang van voldoende toepassingsmogelijkheden voor grond en bagger.

Noten

⁵ De toepassing van grond en bagger in werken wordt geregeld in het generieke kader. Hiervan kan in het gebiedsspecifieke kader niet worden afgeweken.

⁶ Bij het waterbeheerplan kan aansluiting worden gezocht bij planfiguren die vanuit de Kaderrichtlijn Water worden ontwikkeld, nl. de (deel)stroomgebiedbeheerplannen.

4. Streefbeeld zoute bagger

Het vorige hoofdstuk beschrijft de ontwikkelingen die relevant zijn voor de integrale toekomstvisie op het omgaan met baggerspecie in het mariene milieu. Hieruit kan met het oog op deze toekomstvisie een streefbeeld (of gewenste eindsituatie) worden afgeleid dat zoveel mogelijk invulling geeft aan deze ontwikkelingen. Hierbij is ook van belang dat in de Vierde Nota Waterhuishouding als doelstelling is opgenomen dat baggerspecie dusdanig schoon wordt dat deze integraal in het milieu kan worden verspreid dan wel toegepast.

4.1 Streefbeeld

Het streefbeeld betreft de situatie dat baggerspecie vrijkomend bij het op diepte houden of brengen van de zeehavengebieden op eenvoudige en duurzame wijze kan worden toegepast c.q. verspreid in het mariene milieu. Het baggeren en bestemmen van de baggerspecie maakt daarbij integraal onderdeel uit van het waterbeheer. De voorwaarden voor het bestemmen van de baggerspecie zijn vastgelegd in gebiedsspecifieke waterbeheerplannen en zijn in lijn met de ambities van de water-beheerder ten aanzien van het waterbeheer.⁷

Baggerschip voor het op diepte houden van de Nederlandse zeehavengebieden

Noten

⁷ Gedacht wordt aan een drietal waterbeheerplannen betrekking hebbend op respectievelijk de Zeeuwse Delta, de Noordzeekust en de Waddenzee. Deze plannen worden door de waterbeheerder (in casu Rijkswaterstaat) opgesteld, in samenspraak met de havenbeheerders en andere belanghebbenden..

In de waterbeheerplannen wordt ook de afstemming geregeld met andere gebruiksfuncties, alsmede de kwaliteitsdoelstellingen en ecologische doelstellingen voor het betreffende gebied.⁸

4.2 Aansluiting Europees beleid

De gebiedsspecifieke waterbeheerplannen waarin het baggeren en bestemmen van baggerspecie in het mariene milieu worden geregeld sluiten aan bij het Europese beleid in die zin dat:⁹

- conform de Europese Mariene Strategie een juiste balans wordt gerealiseerd tussen ecologie en economie;
- invulling wordt gegeven aan de op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn voorgestane natuurbescherming;
- wordt uitgegaan van een systeembenadering waarbij water, waterbodem en grondwater in samenhang worden gezien (Kaderrichtlijn Water);
- gehanteerde kwaliteitsbeoordeling- of monitoringssystemen mede zijn toegesneden op de detectie van nog resterende probleemstoffen in het mariene milieu. Hiermee wordt (agenderende) voeding gegeven aan het preventieve spoor van de Kaderrichtlijn Water (terugdringing van de belasting van watersystemen zodat kan worden voldaan aan de doelstellingen van deze kaderrichtlijn).

4.3 Beheerspoor

Baggerspecie wordt niet langer op voorhand beschouwd als afvalstof, verontreinigende of schadelijke stof maar als natuurlijk onderdeel van het watersysteem. De regulering van het bestemmen van baggerspecie maakt hierdoor niet langer onderdeel uit van het preventiespoor maar van het waterbeheerspoor. De huidige sectorale benadering met als regulerende instrumenten de ontheffings- c.q. vergunningprocedures op grond van respectievelijk de Wvz en Wvo behoort hiermee tot het verleden. In plaats hiervan vindt integratie plaats met het in ontwikkeling zijnde beleids- en regelgevingskader voor de toepassing van grond en bagger (zie par. 3.2.1).¹⁰ Hiermee wordt het grote aantal regels dat van toepassing is op grond en bagger teruggebracht tot één regelgevingskader en invulling gegeven aan de deregulerings-doelstelling van het kabinet.

Noten

⁸ De afstemming met de overige gebruiksfuncties, de kwaliteitsdoelstellingen en de ecologische doelstellingen voorkomt dat het omgaan met baggerspecie in het mariene milieu afbreuk doet aan de doelstelling van duurzame watersystemen.

⁹ De opsomming is niet uitputtend; de waterbeheerplannen houden ook rekening met internationale verdragen zoals het OSPAR-verdrag en het IMO-verdrag.

¹⁰ Het (nieuwe) regelgevingskader voor grond en bagger betreft een AMvB die is gebaseerd op de Wm/Wet omgevingsvergunning (droge toepassingen) en de Integrale waterwet (natte toepassingen).

4.4 CTT

De CTT heeft niet langer de functie om per partij baggerspecie te bezien of bestemming binnen het mariene milieu mogelijk is. In plaats hiervan voorziet het gebiedsspecifieke waterbeheerplan in een monitoringssysteem dat in bredere zin de kwaliteit van het watersysteem bewaakt. Hiertoe behoort ook het ecologisch functioneren van het watersysteem.

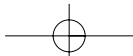
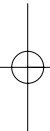
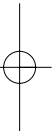
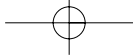
De waterbeheerder maakt afspraken met de havenbeheerders over hun onderzoeksbijdrage in het monitoringssysteem. Deze bijdrage heeft betrekking op monitoring van de gevolgen van het baggeren en binnen het mariene milieu bestemmen van de baggerspecie voor de functies, kwaliteitsdoelstellingen en ecologische doelstellingen die aan het betreffende watersysteem(deel) zijn toegekend. De bijdrage van de havenbeheerders vervangt hun huidige onderzoeksinspanningen voor de beoordeling ex Wvo en Wvz van de verspreidbaarheid van partijen baggerspecie in het mariene milieu.

De resultaten van de evaluatie van de CTT worden betrokken bij de beoordeling van de rol van de CTT in het monitoringssysteem. De huidige rol van de CTT is gebaseerd op een emissiegerichte benadering waarbij het verspreiden van baggerspecie wordt gelijkgeschakeld met lozingen en andere vervuilende activiteiten op of nabij watersystemen (de primaire bronnen van verontreinigingen). Deze rol past prima bij het preventiespoor maar is niet op voorhand geschikt voor het beheerspoor. Vanuit het beheerspoor dient de CTT in elk geval zicht te verschaffen op de gevolgen van het baggeren en bestemmen van baggerspecie op het mariene milieu. Van eminent belang is tevens dat de (herziene) CTT voorziet in de detectie van eventuele probleemstoffen in het mariene milieu. Deze informatie kan worden betrokken bij de totstandbrenging van maatregelenpakketten vanuit de Kaderrichtlijn Water voor de verdere terugdringing van de belasting van watersystemen (zie par. 4.2).

4.5 Level playing field

Het streefbeeld voor het omgaan met bagger in het mariene milieu brengt de havenbeheerders niet in een nadeliger positie ten opzichte van het buitenland. De administratieve lasten worden door sterke vereenvoudiging van het regelgevingskader gereduceerd. Dit geldt ook voor de onderzoeksinspanning voor de beoordeling van de verspreidbaarheid of toepasbaarheid van partijen baggerspecie binnen het mariene milieu. Het streefbeeld brengt deze onderzoeksinspanning onder in het bredere monitoringssysteem waardoor kostenbesparingen kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast wordt verwacht dat vanuit het streefbeeld bij de uitvoering van onderhoudsbaggerwerk minder baggerspecie uit de zeehavengebieden in depots hoeft te worden geborgen.

Onderhoudsbaggerwerk past immers binnen het reguliere beheer van havengebieden. De baggerstromen die vanuit het streefbeeld niet verspreid kunnen worden beperken zich normaliter tot de baggerspecie die vrijkomt bij waterbodemsaneringen. Hierbij worden de risico's van met name historische waterbodemonverontreiniging aangepakt.

5. Randvoorwaarden streefbeeld

Voor de daadwerkelijke realisering van het streefbeeld is het nodig dat een aantal randvoorwaarden wordt vervuld. Dit hoofdstuk zet de meest essentiële randvoorwaarden kort op een rijtje. Verdere uitwerking vindt plaats in de Integrale Toekomstvisie zelf.

5.1 Duurzaamheid

Het verspreiden van baggerspecie mag niet leiden tot extra risico's met het oog op de gebruiksfuncties, kwaliteitsdoelstellingen en ecologische doelstellingen voor het gebied. Het streefbeeld moet derhalve voorzien in een duurzame wijze van bestemmen van de baggerspecie.

De aanwezigheid van nog resterende locale bronnen van verontreiniging kan hieraan in de weg staan, voor zover deze een (significante) negatieve invloed hebben op de waterbodemkwaliteit. Het gevolg hiervan kan zijn dat regulering vanuit het beheerspoor niet mogelijk is,¹¹ waardoor het preventiespoor van toepassing blijft (en bij ernstige verontreiniging het saneringsspoor).

5.2 Agenderende werking

De kwaliteit van de zeehavengebieden is de afgelopen 20 jaar aanzienlijk verbeterd. Desondanks worden niet alle kwaliteitsdoelstellingen gehaald. Hiervoor is een verdergaande aanpak van verontreinigende bronnen (met name diffuse bronnen) noodzakelijk. Dit vraagt veelal een gecombineerde nationale en internationale aanpak.¹² Voor de belasting vanuit de rivieren biedt de Kaderrichtlijn Water hiervoor het kader, voor de TBT-belasting vanuit zee het IMO-verdrag. Voor een effectieve agendering is het zaak dat nog resterende probleemstoffen tijdig worden gedetecteerd. De tijdige detectie van probleemstoffen vraagt om een efficiënt monitorings-systeem. Bij voorkeur wordt tevens een (oriënterende) link gelegd tussen de probleemstoffen en de verantwoordelijke bronnen van verontreiniging.

Noten

¹¹ Met bijbehorende eenvoudige wijze van procedurele omkadering in de vorm van meldingen in plaats van vergunningen c.q. ontheffingen.

¹² De probleemstoffen kunnen lokaal, regionaal en/of (inter)nationaal worden aangepakt afhankelijk van de herkomst en omvang van de problematiek.

5.3 Eenvoudig regelgevingsinstrumentarium

De meerwaarde van het streefbeeld is voor een belangrijk deel afhankelijk van de realisering van een eenvoudiger regelgevingskader, waardoor de huidige relatief langdurige en complexe vergunning- en ontheffingsprocedures worden voorkomen. Het regelgevingskader dat momenteel wordt ontwikkeld voor de toepassing van grond en bagger gaat, analoog aan het Bsb, uit van een meldingsstelsel. Als dit project aanhaakt bij het regelgevingskader 'grond en bagger' kan eveneens gebruik gemaakt worden van dit meldingsstelsel. Hiervoor is het nodig dat het project 'zoute bagger' voldoende raakvlakken heeft met het project 'grond en bagger'.

6. Afronding

.....

Het streefbeeld voor het omgaan met baggerspecie in het mariene milieu realiseert een duurzame balans tussen ecologie en economie, draagt bij aan de dereguleringsdoelstelling en beperkt de administratieve lasten.

In procedureel opzicht kan het streefbeeld worden vervuld met het van kracht worden van het nieuwe regelgevingskader voor grond en bagger. Dit wordt in 2007 verwacht. De integrale toekomstvisie moet uitsluitel geven of dan ook aan de andere randvoorwaarden kan worden voldaan (zie hoofdstuk 5). Mocht hieruit blijken dat er spanning bestaat tussen ecologische en economische belangen, dan kan nadere politieke afweging nodig zijn.

